

Sygn. akt III RC 241/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Choszcznie III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Karolina Kalinowska - Kapelczak

Protokolant stażysta Anna Machowska

po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2015 r. w Choszcznie

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko H. S.

o obniżenie alimentów z po 350 zł na po 50 zł

I. Oddała powództwo,

II. Odstępuje od obciążenia powoda kosztami postępowania.

Sygnatura akt: III RC 241/15

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 24 czerwca 2015 r. J. S. wystąpił z powództwem przeciwko swojej żonie H. S. o obniżenie alimentów z kwoty po 350 zł do kwoty po 50 zł miesięcznie. Nadto powód wniósł o nieobciążanie go kosztami postępowania.

W uzasadnieniu pozwu J. S. wskazał, że aktualnie pozostaje w związku z B. K., z którego pochodzi 6-letnia córka powoda Z. S. (1), obecnie rozpoczynająca naukę w szkole podstawowej. Jednocześnie powód podkreślił, że matka dziewczynki w minimalnym tylko stopniu jest w stanie finansowo przyczynić się do utrzymania wspólnej córki albowiem jest ona osobą niepracującą i posiada zadłużenie z tytułu prowadzonej uprzednio działalności gospodarczej. Niezależnie od tego powód zaakcentował fakt, że jest osobą schorowaną, ma orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu lekkim oraz stwierdzoną chorobę kardiologiczną. Głównym źródłem utrzymania powoda jest emerytura w wysokości 1843 zł netto a nadto sporadycznie dochody z zatrudnienia w formie umowy zlecenia w (...) sp. z o.o. w kwocie nie wyższej niż 490 zł miesięcznie, zaś – jak podkreślił J. S. – nie może on podjąć dodatkowej pracy ze względu na stan zdrowia. Dalej powód wskazał, że jego była żona zamieszkuje obecnie w mieszkaniu stanowiącym własność syna stron i nie pokrywa w związku z tym jakichkolwiek kosztów zakwaterowania. Powód zauważył przy tym, że H. S., pomimo wskazywanego przez nią złego stanu zdrowia, nie uzyskała prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Na koniec powód zaakcentował okoliczność, że w pierwszej kolejności ma on obowiązek alimentacyjny wobec małoletniej, niezdolnej do samodzielnego utrzymania córki, a dopiero w następnej kolejności jest zobowiązany do alimentacji dorosłej i nie posiadającej praw do renty z tytułu niezdolności do pracy żony; wykonując określony orzeczeniem sądu obowiązek alimentacyjny wobec H. S., powód naraziłby na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych małoletnią Z. S. (1).

H. S. nie wywiodła odpowiedzi na pozew, jednakże na rozprawie w dniu 5 listopada 2015 r. wniosła o oddalenie powództwa.

W toku procesu strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

H. S. zd. W. i J. S. pobrali się 25 grudnia 1978 r. Wyrokiem z dnia 30 czerwca 2006r. Sąd Okręgowy w Szczecinie rozwiązał przez rozwód małżeństwo stron – z winy J. S. – i zasądził od J. S. na rzecz H. S. alimenty w kwocie po 200 zł miesięcznie poczynając od uprawomocnienia się wyroku.

Na dzień orzekania alimentów J. S. pracował na cały etat w T.-fonice Zakładzie (...) Sp. z o.o. (za wynagrodzeniem 1154,40 zł), oprócz tego pobierał emeryturę. Pozwany mieszkał ze swoją konkubiną i jej dziećmi i prowadził z nią wspólne gospodarstwo domowe ale opłacał również czynsz i opłaty za mieszkanie, w którym mieszkała H. S. z synem, córką i wnuczką.

H. S. nie pracowała, odwoływała się od decyzji ZUS o odmowie prawa do renty, którą wcześniej otrzymywała ze względu na zły stan zdrowia po udarze.

Bezsporne, a nadto:

- wyrok rozwodowy k. 3 akt VIII RC 323/13

Pozwem z dnia 16 listopada 2009 r. H. S. wystąpiła o podwyższenie alimentów do kwoty 1200 zł miesięcznie. Sąd Rejonowy w Choszcznie wyrokiem z dnia 29 grudnia 2009 r. oddalił powództwo w tej sprawie (sygn. akt III RC 354/09). W dacie orzekania H. S. mieszkała z synem i prowadziła dom. Syn płacił rachunki za prąd i gaz a J. S. opłacał czynsz za mieszkanie w kwocie 521 zł (poza alimentami na rzecz powódki). Powódka zaliczana była do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności – chorowała na nadciśnienie, nerwicę i schorzenia ortopedyczne; nie pracowała. Kobieta nie pozostawała w związku z innym mężczyzną. Natomiast J. S. pozostawał w konkubinacie z partnerką, która wychowywała 4 własnych dzieci a nadto wspólną 1,5-letnią córkę jej i J. S. (na którą pozwany – na podstawie ugody – łożył po 200 zł miesięcznie). Na starsze dzieci partnerka J. S. pobierała alimenty (po 150 zł na dziecko), nadto utrzymywała się z renty w kwocie 500 zł miesięcznie. J. S. pobierał emeryturę (1643 zł netto) i pracował na 1/2 etatu w firmie ochroniarskiej (za wynagrodzeniem 490 zł netto); płacił dobrowolnie na rzecz żony po 250 zł miesięcznie.

Dowód:

- zaświadczenie z UP z 30.11.2009 r. k. 14 akt III RC 354/09

- zaświadczenie o dochodach k. 15,18 akt III RC 354/09

- orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 16 akt III RC 354/09

- decyzja o waloryzacji emerytury wojskowej k.19 akt III RC 354/09

- protokół ugody k. 20 akt III RC 354/09

- protokół przesłuchania stron k. 22-23 akt III RC 354/09

- zaświadczenie o wysokości pobieranego zasiłki k. 27 akt III RC 354/09

- decyzja w sprawie świadczeń z FA k. 30-31 akt III RC 354/09

Pozwem z dnia 29 sierpnia 2013 r. H. S. ponownie wystąpiła o podwyższenie alimentów do kwoty 1200 zł miesięcznie. Sąd Rejonowy w Myśliborzu VIII Zamiejscowy Wydział Rodzinny i Nieletnich z siedzibą w C. wyrokiem z dnia 26 lutego (...). podwyższył alimenty na rzecz powódki do kwoty po 350 zł miesięcznie poczynając od dnia 1 lutego 2014 r. i oddalił powództwo w pozostałym zakresie (sygn. akt VIII RC 323/13).

W dacie orzekania H. S. nadal mieszkała z synem i synową, z tym że wówczas mieszkanie to należało do syna stron (zostało wykupione od WAM) i wszelkie opłaty za to mieszkanie pokrywał syn powódki. H. S. nie dokładała się do opłat za mieszkanie ponieważ nie było jej na to nie stać. Powódka nie pracowała, posiadała aktualne orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Z powodu zaburzeń psychicznych kobieta nie mogła pracować w systemie akordowym jak również w trybie zmianowym, przy pracy nocnej i w nadgodzinach. Z kolei choroby narządu ruchu wykluczały ją z prac wymagających wysiłku fizycznego. Zalecane jej leki kosztowały ok. 100 zł miesięcznie. W toku postępowania w sprawie VIII RC 323/13 (...) sp. z o.o., dla której pracował J. S., zaproponowała pracę także powódce. Miała to być praca siedząca - pracownika ochrony (bez licencji). Warunkiem przyjęcia do pracy było przedłożenie przez powódkę kompletu dokumentów, w tym zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań do tej pracy. H. S. nie uzyskiwała takiego zaświadczenia od lekarza medycyny pracy – lekarz stwierdził, iż powódka jest niezdolna do pracy na ww. stanowisku.

J. S., legitymujący się wówczas orzeczeniem o niepełnosprawności w stopniu lekkim, pracował na umowę zlecenie dla (...) sp. z o.o. Jego miesięczne zarobki w tej firmie wynosiły ponad 400 zł. Nadto pozwany pobierał emeryturę w wysokości prawie 1900 zł.

Konkubina J. S. pracowała na umowę zlecenie i zarabiała do 250-300 zł miesięcznie. W dniu 2 października 2013 r. złożyła w Urzędzie Miejskim w C. wniosek o wykreślenie wpisu w (...). Nadto w dniu 7 października 2013 r. dokonano wykreślenia z rejestru US w C. kasę rejestrującą podatnika B. K.. Kobieta pobierała rentę w wysokości ok. 600 zł.

J. S. i B. K. mieli na utrzymaniu małą Z. S. (1), która chodziła wówczas do przedszkola (częściowo koszt przedszkola refundowała opieka społeczna) oraz córkę B. K. z poprzedniego związku (...) (na którą B. K. pobierała alimenty z Funduszu Alimentacyjnego). J. S. miał zasądzone alimenty na Z., płacił po 200 zł miesięcznie. Nadto pozwany ponosił wszystkie koszty utrzymania mieszkania i sponosił obciążenia kredytowe. W skali miesiąca pozwany wydatkował: 470 zł - spłata kredytu remontowego, 705 zł – czynsz za mieszkanie (w całości), 250 zł – alimenty dla powódki, 78,60 zł – opłata za śmieci, 150 zł spłata kredytu (zaciągniętego na działalność konkubiny), 50,39 zł opłata za TV, 100 zł + 32 zł opłata za leki, 50 zł składka na ubezpieczenie.

Dowody z akt sprawy VIII RC 323/13

- zaświadczenie lekarskie z 29.09.2013 r. k. 4
- zaświadczenie z UP k. 5
- informacja dla lekarza POZ k. 46
- zaświadczenia od lekarza psychiatry k. 47, 48
- zaświadczenie lekarskie wydane dla potrzeb Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności k. 49
- opinia psychologiczna k. 50
- orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 89
- dokumentacja lekarska powódki k. 90-94
- pismo z dnia 26.11.2013 r. k. 44
- orzeczenie lekarskie o niezdolności do pracy k. 73
- przesłuchanie H. S. k. 41
- zaświadczenie o dochodach k. 28

- dowód przelewu emerytury k. 29
- dowód przelewu – spłata kredytu remontowego k. 30
- dowód przelewu czynszu k. 31
- dowód przelewu alimentów k. 32
- dowód przelewu za telecardio k. 33
- dowód przelewu opłaty za śmieci k. 34
- dowód spłaty kredytu k. 35
- dowód przelewu za TV k. 36
- dowód przelewu 100 zł dla Z. S. k. 37
- dowód zapłaty za leki k. 38
- dowód przelewu składki na ubezpieczenie k. 39
- karta informacyjna leczenia szpitalnego z 10.05.2007 r. k. 78
- ekspertyza histopatologiczna k. 79
- karta informacyjna leczenia szpitalnego z 11.02.2006 r. k. 80
- orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 81
- potwierdzenie przyjęcia wniosku k. 19
- pismo z US k.20
- przesłuchanie J. S. k. 42
- zeznania J. S. ze sprawy III RC 241/15 k. 21-22

Obecnie J. S. ma 61 lat. Mężczyzna przebył zawał (w 2007 r.) i przeszedł leczenie nowotworowe (w 2006 r.). Na dzień dzisiejszy może pracować na otwartym rynku pracy, ma lekki stopień niepełnosprawności. Mężczyzna pracuje na umowę zlecenie dla (...) sp. z o.o. Jego miesięczne zarobki w tej firmie wynoszą najwyżej 490 zł miesięcznie. Nadto pozwany pobiera emeryturę w wysokości prawie 1900 zł.

Powód nadal prowadzi gospodarstwo domowe z B. K.. Kobieta obecnie nie pracuje na umowę zlecenie bowiem firma, w której pracowała jest w upadłości. W dalszym ciągu pobiera rentę w tytułu niezdolności do pracy, ale 260 zł jest z tej kwoty potrącane z uwagi na zadłużenie związane z prowadzoną wcześniej przez B. K. działalnością gospodarczą. Dzieci B. K. już się usamodzielnili. Na jej utrzymaniu pozostaje jeszcze S. K., niemniej obecnie przebywa ona w zakładzie poprawczym i w związku z tym wstrzymana została wypłata alimentów na dziecko. Nadto J. S. i B. K. mają na utrzymaniu Z. S. (1). Dziewczynka ma już 7 lat i uczęszcza do 2 klasy szkoły podstawowej.

Zarówno J. S. jak i B. K. ponoszą wydatki na leki, w tym powód ok.120 zł miesięcznie.

Powoda nadal obciążają koszty utrzymania mieszkania, przy czym zwiększyły się one o ok. 20 zł w skali miesiąca.

Dowód:

- zeznania J. S. k. 21-22

- wydruki z rachunku bankowego k.37-40

H. S. ma obecnie 56 lat; nie pracuje i zarejestrowana jest jako bezrobotna bez prawa do zasiłku. Nie otrzymała z urzędu pracy propozycji szkoleń. Ostatnio proponowano jej jedynie pracę sprzątaczką, ale ostatecznie otrzymała ją inna osoba.

Powódka posiada aktualne orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z uwagi na przebyty w 2000 r. udar, nadciśnienie i nerwicę. Pozwana ma także dyskopatię i choruje na depresję. Nie ubiegała się o rentę ponieważ utraciła to świadczenie 6 lat temu i sądziła że jej nie przysługuje z uwagi na brak zatrudnienia po tym okresie.

Kobieta nadal mieszka u syna, za zakwaterowanie i wyżywienie daje mu miesięcznie 100 zł. Kosmetyki, odzież i leki pozwana kupuje w ramach otrzymywanych alimentów. Okresowo H. S. przebywa też u córki. Jest to pobyt gościnny. Nie płaci wówczas za zakwaterowanie.

Dowód:

- zeznania H. S. k. 22

- zaświadczenia z UP k. 28-29

- zeznania A. S. (1) k. 33-34

- zeznania A. S. (2) k. 34

Sąd zważył co następuje:

Powództwo o obniżenie alimentów okazało się nieuzasadnione.

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie był co do istotnych kwestii bezsporny, a nadto Sąd ustalił go na podstawie spójnych ze sobą zeznań stron oraz na podstawie niekwestionowanych przez strony i nie budzących wątpliwości sądu w zakresie wiarygodności dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy i w aktach poprzednich spraw (rozwodowej i o podwyższenie alimentów).

W toku procesu ustalono, że strony są po rozwodzie orzeczoną w 2006 r. z winy pozwanego, oraz że J. S. pracuje oraz pobiera emeryturę wojskową, zaś H. S. jest osobą bezrobotną, o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i takich schorzeniach, które wykluczają ją w znacznej mierze z rynku pracy (nie tylko zaleczony już stan po udarze, ale również schorzenia psychiatryczne). Pamiętać także należy, że powódka ma ograniczone możliwości zarobkowania, albowiem oprócz swej niepełnosprawności (związanej z chorobami neurologicznymi, nadciśnieniem, nerwicą) ma także niskie kompetencje zawodowe – nie posiada wyuczonego zawodu a jej zdolności umysłowe kształtują się poniżej normy (co wynika z opinii psychologicznej). Niewątpliwym jest przy tym, że sytuacja H. S. (nie mającej obecnie żadnego źródła zarobkowania i znajdującej się w niedostatku) jest w dalszym ciągu gorsza niż gdyby pozostawała nadal w małżeństwie i korzystała z dochodów męża uzyskiwanych z pracy pozwanego i z jego emerytury (co oznacza, że nadal zachodzą przesłanki z art. 60 § 2 kro, który stanowił podstawę przyznania alimentów na rzecz powódki).

Z mocy natomiast art. 138 krio, w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Uwzględnienie roszczenia o obniżenie alimentów wymaga więc ustalenia, albo że zmniejszyły się usprawiedliwione potrzeby uprawnionego, albo że zmalały możliwości finansowe zobowiązanego do alimentacji.

W niniejszej sprawie bezspornym jest, że w żadnym stopniu nie zmalały potrzeby finansowe H. S., która nadal jest osobą niepełnosprawną, schorowaną, niezdolną do pracy i pozostającą na utrzymaniu dzieci (a przynajmniej

powód nie wykazał aby było inaczej, to jego natomiast – zgodnie z regułą wynikającą z art. 6 k.c. obciąża obowiązek udowodnienia faktów zmierzających do uwzględnienia powództwa).

Jednocześnie powód nie udowodnił, aby pogorszyła się jego sytuacja finansowa, i to w takim stopniu, że nie jest obecnie możliwe zaspokajanie przez niego obowiązku alimentacyjnego wobec byłej żony w dotychczasowym zakresie.

Podkreślić należy, że powód w dalszym ciągu pracuje i pobiera emeryturę, zaś jego dochody pozostają na dotychczasowym poziomie. Nadto J. S. mieszka w tym samym miejscu co w czasie zasądzenia alimentów i płaci rachunki na porównywalnym poziomie (wg deklaracji powoda zwiększyły się one o 20-30 zł, co pozostaje bez wpływu na obowiązek alimentacyjny powoda). Z drugiej strony powód nie wskazywał przed sądem, że nadal spłaca zobowiązania kredytowe (a wezwany do przedłożenia dowodów na okoliczność posiadanych dochodów i spoczywających na nim obciążeń nie przedstawił ani umów kredytowych, ani wyciągów bankowych, z których by wynikało, że nadal płaci raty kredytu).

Powód wskazywał, że jego gorsza sytuacja finansowa wynika z utraty pracy przez konkubinę oraz z faktu jej choroby i konieczności kupowania leków. Zważyć jednak należy, że w dacie ostatniego orzekania B. K. osiągała dochód jedynie 300 zł miesięcznie i miała na utrzymaniu S. K., która obecnie przebywa w zakładzie poprawczym, a w związku z tym rodzicom odpada obowiązek zapewnienia dziewczynce wyżywienia, zakwaterowania czy przyborów szkolnych. Z drugiej strony, gorsza sytuacja finansowa konkubiny powoda może rzutować na wysokość alimentów powoda na rzecz jego byłej żony tylko o tyle, o ile powoduje to większe wydatki J. S. na wspólną córkę. Podstawą do obniżenia alimentów nie może być natomiast choroba B. K. i wydatki ww. na leki, albowiem z przepisów wynika, że powód ma obowiązek wspierania swej byłej żony w pierwszej kolejności, przed konkubiną.

Domagając się obniżenia alimentów J. S. akcentował okoliczność, że przebywająca na jego utrzymaniu córka H. poszła obecnie do szkoły (do II klasy). Powód nie naprowadził jednak żadnych dowodów, które świadczyłyby o tym że wydatki na dziecko uległy zwiększeniu (rodzice wcześniej płacili za przedszkole córki, zaś edukacja w szkole jest co do zasady nieodpłatna, tym bardziej że dziewczynka korzysta z programu w ramach którego ma prawo do bezpłatnych podręczników). Jakkolwiek zatem sąd nie neguje iż wydatki na małoletnią mogły ulec zwiększeniu, oraz w większym stopniu obciążać powoda w związku z utratą pracy przez B. K., to jednak nie zostało to ani co do zasady, ani co do wysokości w żaden sposób wykazane przez powoda. J. S. – zgodnie z zasadą że ciężar udowodnienia faktu spoczywa na tej stronie, która z faktu takiego wywodzi skutki prawne – powinien natomiast udowodnić, że usprawiedliwione wydatki na H. uległy zwiększeniu, bądź też że pozostają one na tym samym (nie niższym) poziomie i w całości obciążają powoda wobec choroby matki dziewczynki (należałoby także udowodnić, że matka dziecka nie może podjąć pracy). W dalszej kolejności udowodnienia wymagałaby okoliczność, że ten wzrost wydatków powoda na dziecko jest tak znaczny, że nie pozwala na wywiązywanie się przez niego z obowiązku alimentacyjnego wobec żony w dotychczasowym zakresie. Ponieważ na chwilę orzekania powód okoliczności tych nie wykazał, powództwo podlegało oddaleniu.

W oparciu o art. 102 k.p.c. Sąd odstąpił od obciążenia powoda kosztami procesu z uwagi na jego sytuację finansową.